

ҐРЕНЕР Вільгельм (Groener Wilhelm; 22. 11. 1867, м. Людвігсбург, Німеччина — 02. 09. 1939, м. Борнштедт, Німеччина) — німецький військовий діяч. Генерал-лейтенант. На військ. службі від 1884. Закін. Імператор. військ. академію (1896). Служив у Генштабі та в армій. військ. з'єднаннях, зокрема від 1912 — нач. відділ. залізниць Генштабу. Під час 1-ї світової війни — нач. військ. постачання, від 1916 — заступник військ. міністра; один із кер. ВПК Німеччини. Від серпня 1917 командував армій. корпусом на Зх. фронті, від березня

1918 — командир 1-го армій. корпусу на Сх. фронті. Упродовж березня-жовтня 1918 — начштабу групи нім. військ «Київ», що зайняла тер. України. На цій посаді постійно й активно втручався у внутр. справи УНР, намагаючись впливати на політику укр. уряду. Наприкінці квітня 1918 був одним із організаторів гетьман. перевороту в Києві; наприкінці жовтня 1918 признач. першим генерал-квартирмейстером нім. армії. Фактично зосередив у своїх руках керівництво нім. військами під час їх заг. відступу в листопаді 1918. У липні 1919 на знак протесту проти Версаль. миру залишив посаду. 1920–23 — міністр шляхів сполучень Ваймар. респ., 1928–32 — військ. міністр. У Німеччині товаришував із П. Скоропадським, допомагав місц. укр. громаді у створенні Укр. наук. інституту в Берліні (1926–34 — його куратор). У міжвоєн. період почав прихильно ставитися до ідеї відродження незалеж. України. Звільнений з керів. посад після приходу до влади у Німеччині нацистів. Автор спогадів «Lebenserinnerungen» // «Von Brest-Litovsk zur deutschen Novemberrevolution» (Göttingen, 1971), які є цінним джерелом для розуміння укр.-нім. стосунків у 1918.

Рекомендована література

1. Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 – грудень 1918. К.; Філадельфія, 1995.

М. А. Ковальчук

Бібліографічний опис:

Ґренер Вільгельм / М. А. Ковальчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25783>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).